

Naturvårdsverket

Att: registrator@naturvardsverket.se

Yttrande

Datum 2025-04-03

Klassificering 1.5.2

Dnr RAÄ-2025-716

Ert datum 2025-01-31

Er beteckning NV-00737-25

Avdelning Kulturmiljöavdelningen

Enhet Enheten för
landskapsutveckling

Esbosamråd om delgeneralplan och vindkraftspark Harjankorpi, Övertorneå kommun, Finland

Ärendet

Naturvårdsverket har översänt en inbjudan till Esbosamråd angående delgeneralplan och projektplan för Harjankorpi vindkraftspark i Ylitorneå kommun, Finland.

Naturvårdsverket önskar synpunkter på:

- Om det finns behov av att Sverige fortsatt medverkar i miljöbedömningen av projektet och/eller planen
- Miljökonsekvenser, och hälsa, av projektet som kan beröra Sverige
- De föreslagna programmen för miljökonsekvensbedömning

Bakgrund

Det planerade vindkraftsområdet kommer att ligga i Harjankorpiområdet i Torneå, cirka 14 kilometer öster om Övertorneå kommuncentrum och 14 kilometer från riksgränsen mellan Sverige och Finland. Högst 29 vindkraftverk planeras i området. Planområdets areal är cirka 2 830 hektar och området består främst av mark som används för skogsbruk.

Synpunkter

Riksantikvarieämbetet vill framföra följande synpunkter rörande tre aspekter av programmet för vindkraftsprojektet i Haapamaa, Torneå.

- **Den fortsatta medverkan**

Riksantikvarieämbetet anser att det finns behov av att Sverige fortsatt medverkar i miljöbedömningen av vindkraftsprojektet Harjankorpi. I programmet för miljökonsekvensbedömningen framgår att influensområdet för den planerade vindkraftsparken sträcker sig till den svenska sidan längs Torneälven (sid. 16) och

Box 1114
621 22 Visby
Tel 08-5191 8000
E-post registrator@raa.se
www.raa.se
Org.nr 202100-1090
Bankgiro 5052-3620

att påverkan på värdefulla landskaps- och kulturmiljöobjekt i Sverige kommer att bli konsekvensbedömda (sid. 24).

- **Behov av analys av kulturmiljöobjektens kontextuella värden**

Den bedömningsmetod för att beskriva och analysera konsekvenserna för kulturmiljön, som presenteras i programmet, fokuserar på hur landskapet kommer att påverkas visuellt.

För att Riksantikvarieämbetet ska kunna ta ställning till de gränsöverskridande konsekvenserna för kulturmiljön i Sverige behöver miljökonsekvensbedömningen klargöra om den planerade vindkraftsparken kan komma att ha en negativ effekt på dess samlade värden och i så fall på vilket sätt. Detta innebär att både den visuella påverkan och den kontextuella behöver beskrivas och analyseras. Med kontextuell påverkan avses en påverkan på möjligheten att uppleva och förstå det kulturhistoriska sammanhang som kulturmiljön representerar. Hur förutsättningarna för förståelsen av kulturmiljöobjektens historiska berättelse kan påverkas av projektet behöver inkluderas och metodbeskrivas i programmet för miljökonsekvensbedömningen.

- **Framtagande av HIA för världsarvet Struves meridianbåge**

Programmet redovisar att ett av världsarvet Struves meridianbåges mätpunkter i Finland ligger inom influensområdet för vindkraftsparken. På den svenska sidan ligger även mätpunkten Pärevaara inom influensområdet. Programmet för miljökonsekvensbedömningen behöver kompletteras med detta.

Etablering av vindkraftverk kan medföra en funktionell påverkan på kulturvärden till exempel genom att bryta visuella samband utanför området som är centrala för upplevelsen och förståelsen av kulturvärdets innehåll. Konsekvenserna av de effekter som redovisas för världsarvet behöver därför preciseras.

Riksantikvarieämbetet anser att ansökan bör kompletteras med underlag i enlighet med " [World Heritage Centre - Guidance and Toolkit for Impact Assessments in a World Heritage Context](#)" (World Heritage Centre - Guidance and Toolkit for Impact Assessments in a World Heritage Context (unesco.org)) med bedömningar av hur världsarvet Struves meridianbåge som helhet påverkas av den planerade verksamheten.

Detta beslut har fattats av avdelningschefen Marja-Leena Pilvesmaa efter föredragning av utredaren Maria Adolfsson. Även enhetschefen Monica Juneheim har varit med om den slutliga handläggningen.

Beslutet har signerats elektroniskt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till:
Länsstyrelsen i Norrbottens län
espoo@naturvardsverket.se